

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta 13.—
za četrt 8.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 25.—
za ostale inozemstvo . 35.—

== V upravnistvu: ==
Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE C

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročnino, inzerate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

S. K. S. Z.

Glavna skupščina S. K. S. Z. je zborovala včeraj v gostoljubnem ljubljanskem »Rokodelskem Domu«. Dozdaj so bile letne skupščine S. K. S. Z. prirejane v večjem slogu tako, da je bila z glavno skupščino združena tudi manifestacija. To je dobro, a pri glavnih skupščinah S. K. S. Z., matere in središča naše izobraževalne organizacije, se niso mogle podrobno razpravljati važne, podrobne stvari, ki se morajo temeljito preobdelati, da se podajo društvom in podvezam navodila, kako delati na polju prave ljudske izobrazbe in pravega ljudskega napredka. Zborovala je letos skupščina S. K. S. Z. v tisti Ljubljani, ki je bila in je še vedno središče krščanskega ljudskega preporoda na Slovenskem. Ob časih, ko je povsod kakor mlado vino kipel navdušenje za obnovo krščanskih načel, za povzdigo ljudskega blagostanja, za osvoboditev slovenskega ljudstva iz spon, v katere ga je poizkušalo vkovati takrat pred desetletjem in več po nekdanji vsemogočni nemškutariji podedovano slovensko svobodomiselstvo, se je v naši beli Ljubljani poleg naše politične in gospodarske organizacije ustanovila tudi osrednja naša organizacija nepolitičnih naših izobraževalnih društev. Zelo redka so bila pred ustanovitvijo S. K. S. Z. med Slovenci naša izobraževalna društva. S. K. S. Z. je visoko dvignila smisel za naša izobraževalna društva. Danes jih imamo že veliko, dasi še ni dosežen ideal ustanoviteljev S. K. S. Z.: vsaka duhovnjakova imej vsaj eno, obširne duhovnije pa tudi po več naših izobraževalnih društev. A tudi ta ideal se bo gotovo še dosegel po smotrenem, vztrajnem, premišljenem delu. V S. K. S. Z. je združena Slovenija, vzor naših najboljših mož. V armadi, ki jo družijo S. K. S. Z. smo le krščansko-socialni Slovenci in Slovenke, ki nas ne loči provincializem. In v Ljubljani, središču S. K. S. Z., so vzklile ideje, ki se sedaj vresničujejo. Orlovska organizacija: ideja izprožena in izvedena po S. K. S. Z. Obrambena organizacija: izprožena in izvedena po S. K. S. Z., ki ima svoj sedež v Ljubljani. Pogumno, neustrašeno, vztrajno je delovala, deluje in bo delovala S. K. S. Z. na polju izobrazbe našega ljudstva — o tem je bila zopet najlepša priča včerajšnja njena skupščina.

Ob pol deseti uri je otvoril skupščino v dvorani »Rokodelskega Doma« podpredsednik S. K. S. Z., deželni odbornik g. profesor Evgen Jarc, ki je povdarjal, da se vrši letošnja skupščina po dogovoru z zaupniki v drugi obliki, kot so se pa vršile dosedanje skupščine. V prvi vrsti je namenjena pouku, pa razgovoriti se hočemo o tistih vrzelih, ki so še v naši organizaciji.

Poročila posameznih Zvez.

V imenu kranjske S. K. S. Z. je poročal tajnik, ravnatelj č. g. I. Traven. V kratkem njegovem poročilu, je bila slika ogromnega dela. O Veliki noči je S. K. S. Z. priredila socialni tečaj za inteligenco, ki je izborno vspel. Dne 17. novembra 1909. je Zveza priredila sestanek izobraževalnih društev, ki je dal našemu društvu gibanju novega življenja in je imel za posledico, da se je ustanovilo nekaj dekanjskih odborov, med katerimi je posebno delaven idrijski dekanjski odbor. Poročilo omenja lanske znamenite skupščine pri Sv. Jakobu v Rožu. Od tedaj je »Jugoslovanska Stokovna Zveza« izšla iz S. K. S. Z., »Slovenska Straža« je izšla iz S. K. S. Z. Zveza izdaja kot prilož »Domoljub«, glasilo »Društvenik«. Poročilo navaja več poučnih tečajev, ki so se vršili v Ribnici, Laščah itd. Dopisov za deželo je bilo rešenih 2065. Novih izobraževalnih društev se je od zadnje skupščine ustanovilo sedem. Poročilo je podalo pregled naših izobraževalnih društev po dekanijah na Kranjskem in sicer imajo društva: Mesto Ljubljana 11. Dekanije: Ljubljana 22, Čerknica 7, Idrija 5, Kamnik 8, Kranj 16, Leskovec 8, Litija 4, Loka 7, Novo mesto 4, Postojna 5, Radovljica 15, Ribnica 7, Semič 3, Šmarje 1, Trebnje 5, Trnovo 4, Vrhnika 9, Žužemberk 6; skupaj 154 društev. S. K. S. Z. za Vipavo ima 13 društev, za Goriško 55, za Koroško 27, za Štajersko 119 in za Trst 12 društev, skupno 380 izobraževalnih društev!

Dohodkov je bilo 1882 K 45 v, stroškov 1715 K 86 v. Poročilo je zbor vzel z velikim odobravanjem na znanje.

Poročilo štajerskih Slovencev.

Za S. K. S. Z. na Štajerskem je jako zanimivo poročal državni in deželni poslanec dr. Anton Korošec. Izvajal je:

Če bo naš državni zbor prihodnji čas delozmožen, potem ni izključeno, da imamo danes zadnji občni zbor S. K. S. Z. kot nepolitičnega društva. Skoro gotovo je, da bo državna zbornica

sprejela z našim načrtu ustavnega odseka, v kateri je razlika med političnimi in nepolitičnimi društvi izbrisana in so tudi ženske pripuščene k vsem društvom.

Tak avtomatičen prehod S. K. S. Z. iz nepolitičnega društva v društvo, ki se sme baviti tudi s politiko, ne bo mogel ostati brez ugodnih posledic. Nobe nih težkoč ne bo delalo, da naredimo iz S. K. S. Z. društvo, kakor je »Volksverein für das kathol. Deutschland«, katero bo lahko vzelo v roke politično, apologetično in socialno izobraževanje našega ljudstva ter zraven tega postalo tudi naša najboljša in najmočnejša politična organizacija. Lepo preteklost ima naša S. K. S. Z., a bodočnost njena more postati še znamenitejša, če bomo dobro razumeli in pridno izvrševali bodoči njen delokrog v polnem obsegu.

Na lanskem občnem zboru v Št. Jakobu v Rožni dolini se je nasvetovalo, začeti v okrilju S. K. S. Z. tudi z narodnoobrambnim delom. Četudi se formalno ta nasvet ni upošteval, ker se je narodnoobrambno delo odtegnilo okrilju naše organizacije ter se zanj ustanovilo lastno društvo »Slovenska Straža«, vendar se je torej meritorno ta nasvet izvršil in ustanovitelji novega društva so udje in prijatelji naše organizacije. In to lahko rečemo, da bodo naša društva vedno podpirala novo narodnoobrambno organizacijo s tem, da bodo med svojimi člani budila in vzdrževala narodno zavest, širila razumevanje za obrambno delo ter v onih krajih, kjer »Slovenski Straži« ne bo kazalo ustanoviti svojih podružnic, prevzela po možnosti vsa opravila istih.

Štajerska S. K. S. Z. je ostopila sedaj vse obmejno delo, katero je bilo precej lepo in plodonosno vpeljano, »Slovenski Straži«, s katero pa bo seveda ostala kot informatorica in pomagalka v najožjem stiku. Omenjam le, da je naša štajerska S. K. S. Z. imela letos že s 367 rodbinami najožji stik ter jih oskrbovala s časniki in knjigami.

Tem večjo pozornost pa bo lahko obračala S. K. S. Z. sedaj, ko ji je »Slovenska Straža« odvzela težavno delo, svoji mladinski organizaciji, ki se pojavlja na Kranjskem kot telovadna organizacija, pri nas na Štajerskem pa nastopa še tudi v obliki mladeniških in dekliških zvez. Če govorimo o mladinski organizaciji, tedaj nam vedno naše srce vzkipi navdušenja, kajti ona je naš ponos, ona je najlepši in najdražji biser naših nepolitičnih organizacij.

Na Koroškem se nam je preteklo

leto tudi naročilo, skrbeti za izseljeniško vprašanje. Kar se tiče Štajerske, smo začeli ta nasvet izvrševati v toliko, da smo si dobili precej točnih informacij o slovenskih kolonijah po nemškem Štajerju, da smo ž njimi iskali zveze ter jo marsikje tudi že sklenili. Upamo, da bomo osobito s pomočjo našega slovenskega katoliškega akademičnega društva »Zarja« v Gradcu, katero nam je tudi pri narodnoobrambnem delu prevzelo velik del skrbi in opravil, tudi v tem oziru drugo leto lahko prineslo še veselejša poročila ter konstatirali, da je zveza med domovino in izseljenci po nemških krajih tesna in močna.

Kakor dosedaj, tako se je tudi S. K. S. Z. za Štajersko v tekočem letu 1910 najbolj brigala za izobraževalno delo. Imeli smo štiri dobro obiskane socialne tečaje, in sicer v Šmarju pri Jelšah, Št. Lenartu v Slov. goricah, Vitanju in Mozirju. Predavanj po naših društvih je bilo dosedaj 67, društvenih prireditev z gledališkimi predstavami, deklamacijami, petjem itd. 106. Pisarna je imela do danes 471 poštnih pošiljatev. Novih izob. društev je letos nastalo pet. Kot svojo najvažnejšo nalogo bo smatrala S. K. S. Z. za Štajersko v bližnji bodočnosti vzgojevanje širjih ljudskih mas za socialno delo.

Od vsepovsodi, kjer se nasvetujejo sedanjim razmeram primerne naprave, dobivamo stereotipne odgovore: »Delavcev manjka, nimamo ljudi, ki bi vodili to ali ono socialno napravo!«

Samoumevno! Še le naša krščansko socialna struja je začela v vzgojevanju naroda za socialno sodelovanje ledino orati. Ledino orati na znanstvenem polju, v časnikarstvu in v zbrovalnem delovanju. Mnogo je že na boljšem, polagoma prihajajo delavci in razumevanje za socialne probleme se posplošuje. Toda varujmo si jasn pogled! Mnogo dela je še treba, da bo led vsepovsodi prebit, da bo ljudstvo v svoji veliki večini vzgojeno za vsestransko krepko sodelovanje pri podrobnem socialnem delu.

Še vedno se pogosto dogaja, da le jadicujemo o slabih časih, o neugodnih prikladih v narodno - gospodarskem oziru, kakor o preseljevanju z dežele v mesta in prekomorske dežele, o učinkih liberalnega kapitalističnega naziranja na majhne obrtnike in delavce, o velikansko zgrajeni socialno - demokratski organizaciji itd. Tako jadicovanje ne pomaga nič. Nič tudi ne pomaga, ako tisoč in tisočkrat ponavljamo besede, da se da socialno vprašanje re-

sti za cvetlice, in kadar jo je našel, je zaznamoval ali si zapomnil ono mesto in ga je o priliki pokazal. Vsepovsod se je videlo, kako rad ima Kaleb deklico. Mirijam pa ni posebno rada imela Kaleba, bil ji je dobrodošel tovariš pri njenih igrah, a sicer ga ni pogrešala. To je Kaleb čutil, vendar on ni za nikogar drugega maral.

Dečko je kmalu od strani zvedel za zgodbo svojega življenja, ki je bila zelo žalostna, kakor vemo; in zato je sovražil Rimljane, ki so udrili v deželo in jo uničevali; še bolj pa je sovražil one Jude, ki so imeli njegovega očeta za izdajalca in so mu pokradli imetje in vsa zemljišča, ki so bila po vsej pravici Kalebova. Esencev, ki so ga redili in čuvali Kaleb tudi ni maral, ko je spoznal njih prenapete šege in navade; ker so se neprestano kopali in čistili svoja oblačila, jih je imenoval peričnike. Njihovi nauki so pri njem le malo zalegli.

V svoji mladostni gorečnosti ga je Mirijam seznanjala z resnicami krščanske vere, vendar brez uspeha. Po krvi je bil Kaleb jud in samo jud ter ni mogel razumeti, zakaj bi se bil Kristus sam vdal, da so ga križali. Mesija, kakor si ga je on predstavljal, bi moral biti slaven zmagovalac, ki bi pahnul samega cezarija s prestola in se sam vse-

tudi povedala odkrito. Srednjih potov ta deček ne bo poznal; kamor jo zavozi, povsod bo kolovodja, batil se je najhujšega, ker je preveč strasten in ne dočela zanesljiv. Ko mu je Mirijam to povedala, se ni razvnel, kakor je pričakovala, čudno je pa zamižal in bil videti teman kakor črni oblaki nad goro Nebo.

»Ali si slišal, Kaleb?« ga vpraša Mirijam razočarana.

»O, da, gospica Mirijam,« tako mu je bilo naročeno jo klicati. »Slišal sem. Povej tisti črni ženski, da bom jaz prvi povsod in naj bom kjerkoli, tega ji ne pozabim.«

Mirijam je rada videla Kaleba, vendar ga ni ljubila kakor stare Esence, svoje strice, ali Nehušto, ki ji je bila ljubša nego vsi ostali. Morda ga zato ni vzljubila, ker se ni nikdar sprl z njo in naj mu je storila ali rekla kajkoli je hotela, in tudi ni nikdar z njo osorno govoril. Vedno je pazil, da ji izpolni vsako željo. Njej nasproti je bil vedno dober. Ako je Mirijam hotela iti k Mrtvemu morju, je hotel iti tudi on. Ako je mislila v Jordan iti ribe lovit, je Kaleb takoj pripravil mrežo ali vado in jemal ribe s trneka — česar ona ni rada storila. Ako je iskala kako redko cvetlico, jo je Kaleb cele dneve iskal, akoravno je vedela, da se ne meni do-

Seveda je bilo pri njih to precej težavno, ker niso imeli drugih deklic iste starosti. Zaradi tega so za družbo deklici odločili dečka Kaleba, ki je bil rojen istega leta kakor Mirijam.

Njegov oče je bil zelo odličen Jud z imenom Hilijel, ki je bil bolj ali manj prijatelj Rimljanov, ki pa je umrl med onimi dvajset tisoči, ki so jih pohodili pri Velikonočnem prazniku v Jeruzalemu, ko je prokurator Kuman ukazal svojim vojakom napasti ljudstvo. Judovski gorečniki so ga imeli za izdajalca in so se polastili njegovega premoženja, tako da je prinesla ena izmed prijateljic njegove rajne matere njegovega sina Kaleba v zelo zapuščenem stanju v Jeriho. Ker tam ni vedela nikamor z njim, so ga izročili Esencem, da ga vzgoje po njihovih naukih in da vstopi v njihov red, ko odrase.

Kaleb je bil lep otrok, živih, temnih oči, črnih, kodrastih las, ki so se mu valili preko ramen. Bil je tudi zelo spreten in marljiv dečko; bil pa je zelo strasten, srdit in neprizanesljiv. Kar je pozelel, je hotel na vsak način imeti; bil je zvest in vztrajen v svoji ljubezni kakor tudi v svojem sovraštvu. Nehušta je bila ena izmed onih ljudi, ki jih je sovražil. Izkušena Libičanka, ki je čitala edino v knjigi narave in ljudi, je kmalu spoznala dečkovo srce in to

LISTEK.

Dekle z bliseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalje.)

Tako se je dekletu srce napajalo s svetno in božjo modrostjo, vse to je vplivalo, da je bila Mirijam vedno lepša in prikupnejša.

Nehušta pa ni bila zadovoljna s tolikim učenjem. Nekaj časa je sicer vse molče prenašala, ko pa je mislila, da gre stvar predaleč, povedala je svojo misel na vsa usta celemu odboru.

Ali je prav, je dejala, vzgajati otroka tako, da se mu glava polni z raznim znanjem, ki presega otroške moči. Otroek se igra in skači z drugimi otroci, ki imajo svoj svet. Belobradati puščavniki niso pač najprimernejši za to, da bi otrok sam z njimi preživel svoja detinska leta. Tak otrok se vsled prenapornega razvoja prehitro postara in pogosto na duhu zboli ali vsaj opeša.

Esencem se je zdelo, da te misli niso brez resne podlage, zato so se o tem posvetovali z zdravniki in sklenili, da naj ima Mirijam tudi otroka za svojo družbo.

čiti samo v duhu krščanstva, ampak pomaga samo, če se praktično dela za pridruženje razmer. Treba naporne, vztrajnega in marljivega podrobnega dela, za to delo je treba vzgoje.

Za tako vzgojevanje, bodisi umstveno, bodisi praktično, pa smo vsi poklicani. Ko so naši pradedje krčili pragozdove in si z njih pridobivali polja, travnike in selišča, niso imeli med seboj trotoev, katerim bi ne trebalo sodelovati. Vsakdo je moral prijeti za sekuro. Za trotoe pa moramo smatrati one, v vseh intelligentnih krogih brez vsake izjeme, ki še danes drže roke križem ter nočejo sodelovati pri teoretičnem in praktičnem sodelovanju našega ljudstva za podrobno socialno delo, k večjemu da s slabim jezikom, s hudobno kritiko podirajo ali vsaj ovirajo, kar drugi s težavo zidajo in delajo. Dal Bog, da bi takih ljudi bilo vedno manj in naše ideje bodo hitreje zmagovali (Gromovito odobravanje!).

Govoru gospoda državnega poslanca, ki je govoril iz srca navzočih narodnih delavcev, je sledilo dolgočrajno, navdušeno odobravanje. V imenu zbora se mu je zahvalil predsedujoči g. dež. odbornik profesor Evgen Jarc, ki je rekel, da se semtertje opazja, kako ima marsikdo smisel samo za svojo korist, za svoj žep, ne pa za skupno korist. Besede dr. Koroščeve veljajo v marsičem tudi o kranjski inteligenci!

Goriška S. K. S. Z.

Poročilo o goriški »Zvezi« je podal tajnik Fr. Kremžar. Iz tega poročila posnamemo sledeče podatke:

Društvo šteje letos 64, 12 več kot lani. »Zveza« je v pridruženih društvih na deželi s svojimi močmi priredila 130 predavanj, 10 pa v mestu. Všteta pa niso predavanja, ki so jih društva priredila sama. Število teh je gotovo dvakrat večje.

Poleg teh predavanj je priredila »Zveza« letos dva dobro uspela dnevna poučna tečaja: v Kobaridu in pri Sv. Luciji. Na slednjem sta predavala tudi dr. Krek in poslanec Piber. Nadalje je priredila enotedenski poučni in telovadski mladeniški tečaj v Gorici, na katerem sta sodelovala poleg goriških moči še Fr. Terseglav in Kržan iz Ljubljane. Na Sv. Goro je priredila veliko romanje. Na manifestacijskem zborovanju je govoril dr. Krek. Dobro je uspel tudi Miklavžev večer v Gorici. Za izobraževalno delo je velikega pomena sestanek zaupnikov, ki ga je, kakor lani, tudi letos sklical »Zveza« v Gorico. To je seja širšega odbora »Zveze«.

Skiptičnih slik, ki so njena last, ima goriška S. K. S. Z. 16 serij s 576 slikami, ena serija o alkoholizmu s 55 slikami je last č. g. župnika Kosca, ki jo je dal na razpolago »Zvezi«.

Za narodno brambo se je storilo mnogo. Ustanovilo se je v Gorico ljudsko tajništvo, ki daje našim ljudem brezplačne pravne in druge nasvete. Glavna naloga tega tajništva pa bo odslej, zbirati statistiko Slovencev v obmejnih krajih, prav posebno pa izde-

lati natančen narodni kataster za Gorico in drugo mejo. Osnovala je »Zveza« tudi dvojno potovalnih knjižnic za obmejne kraje in revnejša društva. S pomočjo »Slovenske Straže« upa izvršiti tudi druge važne naloge v probujo in povzdigo slovenskega elementa v Gorici in na meji. Kadar bo stvar dozorela, spregovorimo več o teh nalogah.

Tudi to poročilo je skupščina soglasno in z zahvalo odobrila. Naj bi naša mlada Goriška krepko in dosledno napredovala!

Poročilo tržaške S. K. S. Z.

Za tržaško S. K. S. Z. je poročal č. g. kaplan Čok. Dejal je, da poročilo ni veselo. V Trstu in v slovenskem delu Istre ne gre še stvar naprej. V tem okrožju se je eno društvo ustanovilo, zaspalo jih je pa več, oziroma so samo na popirju. Društva imajo člane, tudi kako veselico prirede, a pravega izobraž. dela ni. Vzroki so: 1. Pomanjkanje duhovščine, ki je prva poklicana na ljudsko izobraž. delo. 2. Pesimizem naše duhovščine, ki marsikje meni »nič ni napraviti z našimi ljudmi, poznajo samo ples, pijačo itd.« S to frazo se nič ne opravi! Kjer se hoče delati, se pokažejo uspehi. Pravi se, da se v Trstu premalo dela. Tu duhovščina ne more več delati, kajti v Trstu imamo župnije, ki imajo po 20.000 duš in samo dva duhovnika. Mnogo pa je zamujenega. Pred leti je že delovanje začel pokojni dr. Pavlica, a prišli so nasprotniki in ugonobili so delo. Na deželi je treba ubiti pesimizem duhovščine! Sedaj smo se združili z Goriško v eno Zvezo. Da se ubije pesimizem duhovščine naj osrednji odbor S. K. S. Z. priredi letos v slovenskem delu Istre socialni tečaj za duhovnike in učitelje našega mišljenja! (Sprejeto z velikim odobravanjem.)

Gospod profesor Jarc se zahvali poročevalcu in pravi, da je ravno g. Čok, pri Sv. Ivanu pri Trstu dokazal, kako se lahko doseže lepe, pozitivne uspehe. Tudi kaže Marijina družba v Trstu, kjer je organiziranih 1000 deklet, da Trst niso ravno tako neugodna tla, kot se misli. Socialni tečaj v slovenskem delu Istre se bo vršil! (Odobravanje.)

Zastopniki ženstva.

Gospa Manfreda je nato poročala o delu ljubljanske ženske S. K. S. Z., ki skrbi z poukom v šivanju, likanju in drugih za gospodinjstvo potrebnih stvarih za svoje člane že ter ima že 603 rednih članic, 10 podpornih in dve ustanovni članici, gđc. Petrič iz Trsta je želela, naj bi naša poselska zavetišča napravila medsebojno zvezo. Zveza naj skrbi, da se po vseh večjih mestih osnujejo enaka zavetišča, preskrbi naj nižješolčujočemu osebju več izobrazbe, da bodo zadovoljne gospodinje in gospodarji, pa tudi uslužbenci, preskrbi naj se žensko glasilo, kot priloga kakemu listu.

Podpredsednik S. K. S. Z., č. g. Luka Smolnikar naznanja, da prične meseca septembra izhajati kot priloga »Domoljubu« in »Slovincu«: »Naša

Gospodinja«, glasilo slovenskih gospodinj in deklet. Naše gospodinje in dekleta naj se že sedaj pridno oglašajo za sotrudnice!

O društvenih domovih.

O društvenih domovih je jako zanimivo in temeljito poročilo podal podpredsednik S. K. S. Z. č. g. L. Smolnikar.

Referat o društvenih domovih g. stolnega vikarja L. Smolnikarja je obsegal sledeče točke: 1. Društveni domovi zasil. 2. Uzorni društveni dom, splošne načelne zahteve. 3. Načrt uzornega društvenega doma (risbo je napravil stavbni risar Ivan Mandelc, ki se je pomnožila po ključnih odtisih in razdelila med zborovalce). 4. Popis načrta. 5. Stavbeni proračun. 6. Kako priti do pokritja? — Referat z dotičnimi načrti prinese v celoti društveno glasilo »Društvenik«.

Razvila se je obširna debata, katere so se udeležili gg. profesor Jarc, dekan Koblar, č. g. P. Rant, P. A. Čampa, J. Petrič, Čok, ki so podali marsikaj praktičnih misli.

Nato je podal strokovnjsko poročilo o odrih v naših društvih g. profesor Robida. Razpravljal je o vseh podrobnostih odra, o praktični uredbi odra, o sodelujočih, o igrah itd. Na predlog č. g. J. Petriča izide temeljito predavanje v posebni knjižici. Predavatelj je priporočal, naj S. K. S. Z. ali »Katoliška Bukvarna« izdajo »Slov. Talijo«, v kateri naj se priobčujejo dobre, pametne, resne narodne igre. Za sedaj bo potreba pohiteti ponje k drugim narodom in jih za nas prirediti. V kratkem izide »Krivoprisežnik«. Meseca novembra naj S. K. S. Z. priredi vsakodnevni tečaj za režiserje v naših društvih. Na tem tečaju naj se praktično pokaže, kako se vodijo skušnje, kako se postavljajo kulise, kako se napravljajo razni pripomočki. Tako bomo sčasoma dobili domač gledališki naraščaj, tako postane slovenska Talija res slovenska in naša. Gospod predavatelj je žel za svoje res temeljito predavanje burno pohvalo.

Državni poslanec Gostinčar je želel predavanja v posameznih vaseh, ne samo v centralah. To je posebno važno za obmejne kraje.

O referatu gospoda profesorja Robide se je razvila daljša debata, o kateri se je sprejelo načelo, naj se o tem, ali naj se igra igre s samomoškimi, ali samomoškimi ali mešanimi vlogami, ravna po razmerah v posameznih krajih.

O učnih pripomočkih v naših društvih je referiral g. ravnatelj Remec, ki je izvajal: Ni dovolj, da je kako predavanje popolno, biti mora tudi zanimivo, treba je predavanja podpreti z vzornimi učili, s slikami, z optičnimi pripomočki, s skioptikoni, mikroskopi itd. Treba je misliti na to, da te nazorne potrebščine spravimo v neko celoto, v nekak sistem. Vsako društvo ne more imeti vseh teh pripomočkov, centrala v Ljubljani naj to organizira, razpošilja. Opozarja, da ima kranjski deželni odbor mnogo zavodov, v katerih je veliko učil, naj bi se ta učila rabila tudi zunaj med ljudstvom, da ne bodo časih ležala celo leto neporabljena. Predlaga: 1. Odbor S. K. S. Z. naj pri svoji prihodnji seji izvoli poseben odsek za nazorna učila. Ta odsek naj bo odgovoren občenemu zboru. — 2. Odbor S. K. S. Z. naj naprosi kranjski deželni odbor naj v prosvetne namene daje na razpolago učila, ki so v njegovih zavodih. Da bo mogoče nabaviti si skioptične slike in jih razpošiljati, naj se določi osnovni znesek, ki ga bodo plačevala društva. (Soglasno sprejeto.) Urednik Kremžar je priporočal naj osrednja Zveza dobi od ostalih Zvez pregled dosedanjih zalog skioptičnih slik, naj se pregleda kaj imamo v naši skupni zalogi in naj se potem nakupi nove serije.

G. dekan Koblar je priporočal, naj bi se v centrali ali pa dekanijskih zvezah skrbelo tudi za gledališko obleko in druge gledališke potrebščine.

Revizija društev.

O tej točki poročal Fr. Kremžar. Iz poročila posnamemo naslednje: Nadzorovanje društev po S. K. S. Z. je postala nujna potreba.

Prvič: V naši organizaciji se delo množi od dne do dne. Vedno se ustanovi kaj novega, kar je treba vpeljati v naših društvih. Ustanavljajo se izseljeniški, zmernostni, delavski in razni drugi odseki. Z vsemi temi rečmi je treba naša društva seznaniti. Podati je treba odborom natančna navodila, kako se odseki snujejo, kako naj delujejo itd. Navodila po listih pa ne zadostujejo. Na to, kar je po časopisih, se le prerado pozabi in marsikaka lepa in za naša društva koristna misel ostane za

večino društev le na papirju. Zato naj se vpelje po društvih od strani vseh S. K. S. Z. pregledovanje pridruženih društev. »Zveza« naj imenuje za posamezna društva svoje preglednike, ki bodo pri sebi natančno razložili odboru, kaj naj dela in kako se ima ravnati v tem ali onem slučaju. Taka seja, h kateri naj se povabijo tudi drugi delavni člani društva, naj bi bila nekak majhen kurz za odbor.

Drugič: Kjer so društva prepuščena samim sebi, se v društvu polagoma vgnjezdi nekaka površnost. Društvo začne hirati in zaspiti. Taka društva se bodo ravno s pregledovanjem najlažje oživila k delu in življenju.

Tretjič: S pregledovanjem se bo pa nabirala tudi najzanesljivejša statistika brez posebne težave.

Za pregledovanje naj »Zveza« naprosi tudi vse najboljše voditelje izobraževalnih društev po deželi.

Preglednik mora pravočasno naznaniti društvu svoj prihod. Ob napovedanem času naj se skliče seja, pri kateri naj se potem društveno delovanje prerečeta do najmanjše podrobnosti. Preglednik pa ne sme biti siten, kajti delavcem po naših društvih manjka navadno le moči in pouka, dosti pa je dobre volje, ki jo s sitnostmi ne smemo ubiti.

Poročilo je bilo soglasno sprejeto, kakor tudi predlog, da se uvede v društvih vseh S. K. S. Z. revizija, ki se je pri goriški S. K. S. Z. tako dobro obnesla.

Mladinska organizacija na Spodnjem Štajerskem.

G. Žebot, urednik »Straže« v Mariboru, poroča:

»Mi gremo naprej, mi mladi,« to geslo si je izbrala že takoj ob svojem početku naša mladinska organizacija. Naša mladinska četa stremi vedno naprej, vedno višje; koraka neprestano po potu, ki vodi do njenega cilja: Vso pošteno mislečo slovensko mladino organizirati in je v izobraževalnih društvih, mladinskih zvezah ter telovadnih odsekih podati pravo izobrazbo, ki je eden glavnih pogojev za dobrobit in srečo slovenskega ljudstva.

Da naša organizacija res pridobiva vedno več tal, kaže posebno to, da se je že od zadnjega občnega zbora štajerske S. K. S. Z. ustanovilo na novo pet mladinskih zvez, in sicer:

v Hočah, Kamnici, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, pri Sv. Bolfenu pri Središču in na Pilštanju.

Poprej je obstojalo 29 mladinskih zvez. Skupaj je torej združenih sedaj v Zvezi slovenskih mladencev 34 mladinskih zvez.

Z malo izjemo razvijajo večinoma vse zveze zelo živahno delavnost, kar posebno spričujejo mnogoštevilni večji in manjši mladinski shodi. Ze v letošnji pomladi je bilo osem večjih mladinskih shodov, na katerih se naša mladinska organizacija vedno spopolnjuje in razširja. Mladeniške zveze imajo navadno redne mesečne sestanke in predavanja. Povprečno ima vsaka mladinska zveza vsaj šest rednih predavanj.

V bližnjem času se bodo ustanovile nove mladeniške zveze pri izobraževalnih društvih na Frankolovem, v Podgorju, Sv. Lovrencu nad Mariborom in na Dravskem polju ter v Rečici v Savinjski dolini. Značilno je, da si mladenci po mnogih krajih sami izrecno žele ustanoviti mladeniške zveze.

Prvotno se je naša mladinska organizacija nanašala samo na kmečko in delavsko mladino na deželi. V mestih, trgih, industrijskih krajih in njih okolici, kjer navadno gospodari brezverski liberalizem, spojen s socialno demokracijo in nemškutarstvom, ni bilo sprva ugodnih tal za mladinsko organizacijo. Lansko in letošnje leto pa se je naša organizacija razvila tudi kaj živahno in uspešno v teh krajih. Maribor in okolica, Trbovlje, Celje, Škale, Velenje, St. Jurij ob južni železnici in drugi kraji so prepreženi z mladinskiimi zvezami in odseki.

Mnogo naše mladine z dežele se pogubi v mestih in industrijskih krajih, kjer manjka naših organizacij. Na obrtno mladež, na trgovske in obrtno vajence in pomočnike, na novo vstopivše delavce v tovarnah mora naša organizacija obračati posebno pozornost. Pritožujemo se, da je večina obrtnikov in trgovcev, posebno pri nas na Štajerskem, v nam nasprotnem taboru. Eni so, če še tudi Slovenci, zavzeti liberalci, drugi so zopet ali rdeči internacionalci ali pa so po veliki večini renegati. To vse izvira od tega, ker se dosedaj ni skoraj nič brigalo, da bi obrtniški in delavski naraščaj, ki izhaja iz vernega ljudstva na deželi, ostal zvest tradicijam našega naroda. Sveta skrb naših S. K. S. Z. mora biti, da obrtniška in delavska mladina v mestih in

del nanj. Kaleb se je zanašal na meč, ki se je blesketal s prestolov, in ne na besede resnice, ki so prihajale iz ust ponižnega, ki pa prepusti božji previdnosti, da jih, kakor vetrovi drobno seme, raznese v srca ljudi in z njimi prebudi njih duše.

Tak je bil Kaleb in take stvari so pripovedovali o njem.

Hitro so tekla leta. Cezarji so vstajali in padali. Rimljani so kruto gospodarili po Judovskem, vendar se je judom posrečilo, da so tempelj dozidali.

V mali naselbini Esencev ob sivem obrežju Mrtvega morja pa je šlo vse po starem. Od časa do časa je umrl kak brat in na njegovo mesto vstopil kak nov brat. Vstajali so pred solničnim vzhodom in častili solnce; hodili so na polje, sejali in želi žito in bili hvaležni, ako je bila žetev dobra, in ravno tako hvaležni, ako je bila slaba. Umirali so se, molili, žalovali nad pokvarjenim svetom. Imeli so tudi bolj krivostna sveta opravila, o katerih Mirijam ničesar ni izvedela; klicali so svoje »anđele« na pomoč in so nekako zamaknjeni prerokovali prihodnost. Dasi so videli mnogo slabih znamenj v bodočnosti, vendar jih dotlej nikdo ni motil v njih mirnem življenju.

Včasih so veliki duhovni v Jeruzalemu, ki so črtili Esence kot krivoverce, zahtevali od njih, da naj plačajo desetino za državanje daritev v templju. Temu pa so se Esenci upirali, ker so bili zoper vsako daritev. Judje so zato poslali v naselbino Esencev četo oboroženih mož, da sami poberejo desetino. Esenci so se branili, toda vojniki so vlomili v žitnice in si vzeli, kar je bilo določeno, mnogo več pa so jim pokončali. Isti dan je Mirijam v sprem-

stvu Nehušte slučajno odšla v Jeriho. Bila je tedaj stara sedemnajst let. Ko sta se popoldne vračali domov, prišli ste do struge nekega hudournika, kjer je bilo mnogo skal. Tukaj ste našli Kaleb, ki je bil sedaj zal, čvrst in živahen mladenič; imel je v roki lok, na hrbtu pa tul s šestero puščicami.

»Gospica Mirijam,« reče Kaleb, »ravno prav, da se dobimo. Prišel sem vaju svariti, da se danes ne vračate po cesti domov, ker bi utegnili zadeti ob one tatove, ki jih je poslal veliki duhoven iz Jeruzalema, da nam poberejo naše zaloge po žitnicah. Ti ljudje bi vama skoro gotovo kaj žalega storili, ker so pijani. Glej, eden izmed njih je tudi mene udaril.« in pokazal je na majhno rano na rami in oči so se mu zaiskrile.

»Kam naj pa greva?« vpraša Mirijam.

»Pojdita ob tem hudourniku navzgor; dobro miljo odtod prideta do steze in po tej stezi pojdita varno domov.«

»Kam pa ti, Kaleb?« vpraša Mirijam in nekoliko postoji, ko opazi, da Kaleb nima namena iti z njima.

»Jaz? O, jaz se skrijem med skalovjem, morda zasledim hijeno, ki je kradla ovce. Našel sem že njeno sled in jo morda vlovim, ko pride ob solničnem zahodu iz svojega brloga. Zato sem vzel seboj lok in puščice.«

»Pojdi,« reče Nehušta nepotrpežljivo. Pojdi! Kaleb že ve, kako se mu je čuvati.

»Bodi oprezen, Kaleb, in pazi, da te hijena ne rani,« reče Mirijam dvoumno in se poslovi.

industrijskih krajih dobi dobro in močno zaslonbo v naših organizacijah.

Telovadna organizacija pri nas na Spodnjem Štajerskem izvršno napreduje. Lansko leto smo imeli samo osem telovadnih odsekov, in sicer v Celju, Dobrni, na Gomilskem, v Mariboru, St. Juriju ob j. ž., St. Juriju ob Taboru, v Škalah in Trbovljah. Po zadnjem običnem zboru štajerske S. K. S. Z. v Šmarju so se ustanovili štirje novi telovadni odseki, in sicer v St. Petru nad Mariborom, Petrovčah, Šmarju in Rajhenburgu. Gotovo je, da se bode številno štajerskih odsekov tekom tega leta pomnožilo. Najmočnejši štajerski odsek je v Mariboru, ki šteje sedaj že čez 40 izvršujočih članov.

Zakaj na Štajerskem ni še več telovadnih odsekov?

Temu je krivo:

1. Pomanjkanje voditeljev.
2. Hribovske in gorske župnije.
3. Pomanjkanje prostorov in orodja.

Glavna zapreka pa je pomanjkanje vaditeljev. Predlagam torej, da se vrši prihodnjo zimo na Štajerskem večji telovadni tečaj za vaditelje.

Tudi dekleta niso hotela zaostati. Naša dekleta, ki so združena v dekliških zvezah, so si letos 27. januarja ustanovile svojo zvezo slovenskih deklet, ki je razvila takoj živahno delovanje. Lansko leto je obstajalo že 36 dekliških zvez. Letos se jih je na novo ustanovilo pet, in sicer pri Sv. Bolfenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. goricah, na Pilštanju, Šmarju pri Sevnici in v Kamnici.

Povdarjati moram pohvalno o naših mladenkah in njih organizaciji, da delujejo s še večjo energijo kot fantje. Še bolj redno se prirejšo predavanja in sestanki v dekliških zvezah, kot v mladeniških. Zveza slovenskih deklet šteje 1745 članic. S. K. S. Z. je za zvezo slovenskih deklet oskrbela lepe zvezne znake, kateri so se pri naših dekletih zelo priljubili, mladenke jih nosijo s ponosom in veseljem. Želeti je, da si te znake naroče tudi izvenštajerske slovenske mladenke.

Dosedaj je bilo na Štajerskem letos že 8 večjih in 11 manjših mladeniških shodov. Večji shodi so se vršili: v Starem trgu, v Jarenini, Hočah, Kamnici, Sv. Bolfenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. goricah, Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji in v Framu. Vsi ti shodi so bili navadno združeni s cerkvenimi slovesnostmi. Udeležba je povprečno navadno najmanj 200 zborovalcev.

Dekliških shodov je bilo dozdaj skupaj 14, šest večjih za okraje in osem manjših. Večji so se vršili: Pri Svetem Petru nad Mariborom, Selu (ustanovni shod), na Graški gori ob Savi, Sv. Križu nad Mariborom (za obmejne Slovence), v St. Juriju ob j. ž., Kamnici in Rajhenburgu. Dekliški shodi so navadno še boljše obiskani, pri St. Juriju ob južni železnici je bilo n. pr. nad 1500 zborovalcev. (Ploskanje.)

Orli.

Načelnik Zveze Orlov g. Jelonček je poročal, da ima Orli že 116 odsekov. Vsi odseki dobro delujejo, od ustanovitve niti en odsek ni zaspal (Odobranje). Poleg strokovne telovadne izobrazbe so Orli skrbeli tudi za gledališke predstave, za predavanja, priredili so 19 mladeniških tečajev, v Ljubljani se je priredil za vaditelje 14-dnevni tečaj, ki je bil krona orlovskega delu. Zveza Orlov je imela vsak teden sejo in po potrebi tudi izredno sejo, delo je tako naraslo, da se isto komaj zmaguje. Zato so se ustanovila okrožja. Večina okrožij je na Kranjskem, želeti pa je, da bi se okrožja ustanovila tudi po obmejnih krajih. Zveza Orlov je pripravljena prirediti tečaj v Mariboru. Zveza je pričela izdajati brošure, kot prvo brošuro je izdala »Vežbalnik«. Zveza Orlov je omejila število prireditev, da fantje niso izpostavljeni temu, da bi preveč zapravljali. Želi, da bi vsa naša društva, vse naše organizacije složno, roko v roki delovale z našo materjo S. K. S. Z. (Živahno ploskanje.)

Predsednik Zveze Orlov gosp. dr. Lovro Pogačnik povdarja, da je najnujnejša in prva potreba skrbeti za vaditelje. Odseki tudi ondi uspevajo, kjer ni lepe telovadnice, ako imajo vaditelja, kjer pa ni vaditelja, pa tudi lepa telovadnica ne bi pomagala. Če gre vaditelj k vojakom, bati se je, da odsek zaspil. Treba je torej skrbeti za naraščanje, da se pri tečajih izobrazijo več fantov za vaditelje. Taki poučni tečaji za izobrazbo vaditeljev morajo trajati vsaj po 14 dni, v večernih urah naj bi se pa pri takih tečajih seznanjali fante s praktično uredbo ljudskih odrov.

O narodnoobrambnem delu naših društev.

Ta referat je bil v rokah č. g. dr. Ehrlicha iz Celovca, ker pa g. Ehrlich

ni mogel priti, je samo par nasvetov podal Iv. Štefe, ki je povdarjal, da je namen »Slovenske Straže« izobrazba ljudstva, zato bo s svojimi sredstvi »Slovenska Straža« podpirala delo »Slov. kršč.-socialnih zvez«. »Slovenska Straža« naj založi za naše »Slovenske krščansko-socialne zveze« serijo sklop. slik. Te sklopične serije naj »Slovenska Straža« po dogovoru z odsekom S. K. S. Z., kakršnega je predlagal g. ravnatelj Remec, posoja našim izobraževalnim društvom proti odškodnini, pošlje naj tudi govornika, ondi, kjer so močnejša društva naj se sklopične predstave prirejajo na ta način, da dobi en del čistega dobička izobraževalno društvo, en del pa »Slovenska Straža«. Prvi sedeži se ob takih prilikah lahko dražje prodajajo. Naša izobraževalna društva naj »Slovenski Straži« pomagajo izvršiti ono točko njenih pravil, ki ji nalaga vzbujati zanimanje za narodne navade, noše, sloge in jih čuvati. Vsako društvo naj v predavanjih skrbi za to, skrbi naj se da se narodne raritete ne prodajajo tujcem, ki marsikje pod nič dobe dragocene stvari. Za narodne noše naj se vzbuja zanimanje s tem, da pri slavnostnih nastopih društevnice in društveniki nastopajo v narodnih nošah. Tako se bo ohranilo marsikaj, kar bi bilo za nas sicer izgubljeno. Podal je navodila, kako naj društva skrbijo za razširjenje blaga, ki ga je založila »Slovenska Straža«, kako naj nabirajo slovenske molitvenike in druge knjige, kako naj organizirajo tudi pobiranje prečitanih časopisov po posameznih krajih in odpošiljanje na mejo, agitacija za naše časopisje, ki je najodličnejši faktor v našem narodnoobrambnem delu itd. Podrobna navodila priobči »Društvenik«.

G. prof. Evgen Jarc je povdarjal, da se je »Slovenska Straža« mogla ustanoviti le, ker imamo »Slovensko krščansko-socialno zvezo«, ako ne bi bilo te, bi tudi »Slovenske Straže« ne bilo, zato bo »Slovenska Straža« delovala prav le, dokler bo v tesni zvezi s S. K. S. Z., zato bo tudi danes pristopila pod okrilje S. K. S. Z. s tem, da postane njena članica. Naša rešitev je, da bo naše delo kolikor mogoče vzajemno. Semintje se je očitelo »Slovenski Straži« mledovanje — res, agitira se mnogo, a nikogar se ne sili. Mnogo podružnic še ni poslalo svojih prispevkov in že imamo 17.000 K. To je znamenje, da je bila misel zrela in kako so mnogi želeli dobiti pot, da bi prispevali. Sicer pa glavno delo »Slovenske Straže« niso denarna sredstva, v notranjem delu, ki gre na široko in pa na globoko, so njeni cilji. (Navdušeno odobranje.) Nato je g. prof. Evgen Jarc ob pol 2. uri popoldne zaključil skupščino, ki nam je začetala mnogo novega dela, katerega hočemo pa tudi do prihodnje skupščine izvršiti, da bo vesela svojih delavcev naša mati S. K. S. Z. in z njo naša domovina in naše ljudstvo.

Brzobjavna pozdrava je prejela skupščina od katoliških društev rokodelskih pomočnikov na Vrhniki in od izobraževalnega društva v Škedenju.

Nova hrvaška stranka v Dalmaciji. Duhovščina zedinjena!

V Dalmaciji se je te dni izvršil jako važen politični korak, od katerega smemo mnogo pričakovati, ako bo razvoj šel v pravi smeri t. j. v smeri krščanskega demokratizma.

Doslej so bile v Dalmaciji tri hrvaške politične stranke: »Hrvaška Stranka« z izrečno katoliškim programom, na čelu ji dr. Ivčević; potem »Pravaška Stranka« s Prodanom in dr. Dulibičem na čelu in slednjič »Demokratska Stranka« z liberalnim programom dr. Smolake.

Katoliška duhovščina je bila deloma v taboru prvih dveh strank — največ v »Hrv. Stranki« — nekaj duhovnikov pa se je zbiralo v krog pod pokroviteljstvom škofa Nakića in vodstvom kateheta dr. An. Alfirevića, ki je deloval v smislu Nakićevih načel.

Ko je z ustanovitvijo svoje Demokratske Stranke dr. Smolake pričel med ljudstvom s pristno liberalno protifarško gonjo, se je zlasti dr. Alfirević mnogo trudil, da bi vso dalmatinsko duhovščino zbral v eno novo stranko. Toda naletel je zlasti med pristaši »Hrv. Stranke« na trdovraten odpor, češ, čemu nova katoliška stranka, ko »Hrv. Stranka« stoji odločno na katoliškem stališču in se jo mora smatrati za poklicano braniteljico katoliških verskih idealov in koristi. Položaj pa se je spremenil, ko je letos spomladi ob nadomestni državnozborni volitvi v Splitu »Hrv. Stranka« sklenila kompromis z Dem. Stranko in se obvezala sprejeti in podpirati dr. Smolakovo kandidaturo. Smolaka je bil tudi izvoljen. To je marsikateremu duhovniku dalo misliti, ako ni »Hrv. Stranka« stopila na nevarno pot. Medtem pa se je zgodilo že tudi nekaj drugega, kar ie moralo iznodbiti vsak

ovom o novih ciljih »Hrv. Stranke«. Dubrovniška lokalna svobodomiselna stranka, ki ima v deželnem zboru 4 poslance, je namreč sklenila stopiti v »Hrv. Stranko«, ker se je ista obvezala, da bo šla v vseh zahtevah roka v roki z »Dem. Stranko«. Za katol. duhovščino je postalo sedaj vprašanje ustanovitve lastne stranke, pereče in nužno. Stopila je medseboj v dogovor in pripravljali odbor je 20. t. m. sklical v Split shod, na katerem se je določilo program za novo organizacijo. V političnem oziru se je sprejel pravaški program, razven tega se je začrtala pot za socialno delo: organizacijo madine in kmetov kakor tudi za organizacijo katoliškega tiska. Vsa tozadnja poročila je shod soglasno in navdušeno sprejel. Nova organizacija bo svoj program samostojno izvajala, le ob volitvah v občinske zastope ter v deželni in državni zbor bo pri določitvi kandidatov postopala vzajemno s Hrv. stranko prava. Kat. hrv. duhovščina pa brez izjeme stopi v novo organizacijo.

S tem je v dalmatinskih hrvaških strankarskih razmerah končno prišlo do potrebne jasnosti in stoje na eni strani katoliško-narodni in pravaški Hrvatje, na drugi pa liberalci in svobodomiselni demokrati.

Ob zaključku Marijanskega kongresa.

Solnograd, 22. julija 1910.

Včeraj zvečer se je završil solnograški Marijin svetovni kongres. Velikanska procesija se je razvila ob sedmi uri zvečer iz kolegijske cerkve v stolnico. Nesli so v procesiji kip Preblažene. In v procesiji so častili Marijo Slovenci, Čehi, Poljaki, Italijani, Mažari, Španci, Nizozemci, Francozi. V procesiji je bilo 22 prelato, škofov in kardinalov, vsi v ornatu. Kaj takega Solnograd še ni videl, manifestacije Mariji v čast in v slavo.

Ko je došla procesija v stolnico, otvoril predsednik ekscelenca dr. Napotnik drugo in zadnje slovesno zborovanje.

Msgr. Kleiser iz Freiburga v Švici pozdravlja zborovalce v imenu blaženega Kanizija. Perkmann prečita nato došle brzojavke. Ko govori za Francoze msgr. Bauron iz Lyona, predloži 36 resolucij, ki so jih izdelale sekcije. Resolucije obravnavajo cerkvene marijanske zadeve. Ena je posebno zanimiva, ker zahteva, naj se organizira katoliško časopisje celega sveta, zato da v obrambo proti verskemu hujskanju medsebojno izmenjava članke.

Skleno se, da bo prihodnji mednarodni Marijanski kongres leta 1912. v Reimsu.

Slavnostni govor govori nato p. Fischer S. J. Prosi Marijo, naj ščiti čistost, rodbino. Z vso močjo hočemo nastopiti za sv. očeta, kadar ga napadajo sovražniki. Ne gre se za to, kar je pisal, marveč za to, da sme pisati svojim vernikom, kar se mu zdi potrebno.

Kanonik Gonzaga Gams iz Salamanke pozdravi špansko kongres.

Predsednik ekscelenca dr. Napotnik zaključil nato shod. Mednarodni Marijini kongres je zaključen.

Poklanjanje Mariji.

Pred stolnico se nato vrši poklanjanje pred Marijinim kipom, ki je ves okrašen in ozaljšan in razsvitljen z električnimi žarnicami. Ljudstvo prepeva, škof dr. Kohl govori ljudstvu. Kardinal dr. Katschthaler podeli ljudstvu apostolski blagoslov. Župnik Janez Kalan govori navdušeno slovensko in nemško, kako ljubijo Slovenci Marijo. Slovenci zapoje več pesmi Mariji v čast. Velikansko slavlje Mariji v čast in slavo je končano.

Romanje kongresistov.

Solnograd, 21. julija 1910.

Danes zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo. Maševali so sekovski knezoškof dr. Schuster, pasavski škof baron Ow in linški škof dr. Hittmaier. Škofje s pomočjo duhovnikov obhajajo nad 2500 oseb.

Napovedano je bilo tudi romanje procesije v Marijo Plain. Nebo je bilo oblačno. Proti 8. zjutraj se zjasni. Pri cerkvi sv. Andreja se zberejo romarji. Število romarjev cenijo na 15.000 do 18.000. Procesija rabi dve uri, da se zbere pri romarski cerkvi Marija Plain. Topiči pozdravljajo s streli romarje. Procesijo vodi kraljevograški škof dr. Doubrava. Na prostem sledi nato pridiga. Romarjem govori nadškof dr. Bettinger. Prevzvišeni lavantinski knezoškof ekscelenca dr. Mihael Napotnik daruje nato slovesno sv. mašo, nakar podeli romarjem solnograški kardinal nadškof dr. Katschthaler pappežev blagoslov. S »Te Deum« se zaključijo romanje in — svetovni Marijini shod.

AVSTRO-OGRSKA.

Svobodomiselno kolcanje v Solnogradu.

Krasno uspeli svetovni solnograški marijanski kongres je zelo zbedel svobodomiselstvo »Protiklerikalni kartel« je priredil v Solnogradu svobodomiselni protestni shod, na katerega so prilezli propovedovat Wahrung, neki Preussler iz Solnograda, neki Angerer iz Celovca, preljudi naš prijatelj protestanski ljubljanski župnik neizogibni dr. Hegemann in starokatoliški župnik Hassner iz Rieda. Kaj je čvekala tale pisana družba, še ne znamo. Kunštni so bili pa vsi tako, kakor da čujejo, kako raste trava. Neki dr. Rakus iz Solnograda je predlagal neko skrpucalo, ki v zasmehljivih besedah izjavlja zahvalo sv. očetu, ker je proglasil boremejsko encikliko.

PROGLAŠENJE ČRNE GORE ZA KRALJESTVO.

Z ozirom na predstojče proglašenje Črne gore za kraljestvo je knez Nikola izdal ukaz, s katerim se dosedanja straža konaka izpreminja v kraljevo telesno stražo ter se za dvorno stražo pokliče vojaštvo.

Ob slavnostih kraljevske proglasitve bc gostovalo na Cetinjah zagrebško deželno gledališko oboje pod vodstvom intendant Treščeca ter bo vpriporilo knezovo »Balkansko carico«.

NEMČIJA.

Alzaško-lorenska ustava.

Alzacija in Lorena dobita ustavo, dasi ostaneta državna last. Cesarja bo tudi nadalje zastopal namestnik. Ustanovita se dve zbornici. Polovico prve zbornice imenuje cesar, druga polovica je pridržana zastopnikom velikih mest, vseučilišč, veroizpovedanjem, trgovsko-obrtnim zbornicam. Druga zbornica se voli po načelih splošne, enake in direktne volilne pravice tako, da kdor biva tri leti v Alzaciji Loreni in je 25 let star, voli z enim, od 35 leta nadalje z dvema in od 45 leta nadalje celo s tremi glasovi.

Književnost.

* **Slomšek A. M. o sv. Cirilu in Metodu.** Ob 1025letnici Metodove smrti. Cena 1 K. Nepozabni Slomšek, ki je s tako vnuo nadaljeval delo slovanskih apostolov med Slovenci, je bil obenem poseben častilec teh svetnikov in je napisal o njih mnoga najkrasnejša gradiva, katera bo ta knjižica obvarovala pozabnosti. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Himna v čast sv. Cirila in Metoda.** Za štiriglasni mešani in moški zbor uglasbil Stanko Premrl. Cena 40 v. — Ta krasna skladba, zložena v čast slovanskima blagovestnikoma bo istodobno tudi vžigala in vtirjevala med pevci in poslušalci narodno zavest. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Hickmann's geographisch-statist. Universal Taschen - Atlas.** Ausgabe 1910. Vez. 4 K 50 v.

Hickmann's Taschen - Atlas von Oesterreich - Ungarn. Dritte vollständige neubearbeitete Auflage. Vez. 5 K.

Oba atlanta obsegata v priročni žepni obliki krasne zemljevide in nudi ta istodobno na vseh poljih zelo natančne in vestno sestavljene statistične podatke.

Dnevne novice.

+ **Iz narodnonaprednega tabora.** »Sic volo, sic jubeo«, je napisal te dni dr. Tavčar v »Sloven. Narod« ter je na to razglasil tako-le vsem vernim naprednjakom Svojo sodbo, proti kateri ni ugovora: »Kadar se je pri nas že pomiril kak prepir v napredni stranki, tedaj prav rad pripadlja »Učiteljski Tovariš« in za njim tržaška »Edinost«, pa vlivata olje na ognjišče, da bi zopet vzplamtelo, kar je bilo že skoraj ugasnilo. Tako tudi sedaj radi prepira med »starimi« in »mladimi« pri volitvah v odbor Ciril in Metodove družbe. Prav kakor da so »stari« in »mladi« otročiji za šol. klopjo, kriči »Učiteljski Tovariš« nad njimi: Mir! »Edinost« pa se ve, vse to podpiše! A notranji pomen te postane kaže je: stari nimajo pri družbi ničesar iskati. In zakaj ne? Zategadelj ne, ker hočeta to imeti »Učiteljski Tovariš« in tržaška »Edinost«. Pa se bodeta tudi ta dva prepričala, da dandanes, ko hočejo klerikalci v svoji »Straži« si skovati mogočno politično organizacijo, ne bc mogoče, da bi se v Ciril Metodovi družbi kuhala samo sladka repa, in še ta le za refektorij učiteljskih sester. Nekaj kompromisov bo gospoda že morala dopustiti, ker je pri tako kompliciranem organizmu kot je naša družba, pač samo ob sebi umljivo! »Mir« je največkrat podoben stagnaciji, katera je pa vselej škodljiva! Gesla: »sic volo, sic jubeo« pa v naši družbi ne bo izvajal niti »Učiteljski Tovariš«, niti tržaška »Edinost«. Tudi mi ga ne bomo mogli izvajati! Če se ne motimo, bo že v tem pogledu po-

treben prvi kompromis — Gorka je bila ta! Mladji so na to odgovorili s tem, da so hiteli z »oživljenjem« svojega političnega društva, katerega so imeli za strah starim doslej le na papirju. V to novo svoje politično društvo, ki ima sicer namen »boj proti klerikalnem in Nemcem«, po strani pa tudi proti »starinam«, niso v odbor sprejeli nobenega starina, ker pravijo, da kontrole stari- nov nič ne rabijo in da če so tudi oni za kontrolo v društvih stari- nov, stari- ni nikdar ne bodo v njihovih društvih imeli besede! Tako se je torej večeraj v hotelu pri **Zlati kaplji** vršil ustanovni zbor narodnonaprednega političnega društva »Skale«. Že ime je nekaka zafrakcija: društvo bo skala na srcu dr. Tavčarja, oziroma njegova politična mora. Na to je menda mislil tudi dr. Žerjav, ko je pri »zlati kapljici« zatrjeval, da bodo ob Skalo zastoj butali vsi nasprotniki. Starim liberalcem jo je celo »Narodov« poročeval, zasolil, češ, da je treba bilo nekake centralne organizacije (izvrševalnega odbora narodnonapred. stranke torej no- čejo več priznati za narodnonapredno centralo, »Slovensko društvo« in njega odborniki so za nič. »Kajti, kakor piše »Narodov« poročevalec »Potrebno je politično društvo, ki obravnava važna po- litična vprašanja iz višjega stališča«. Lepo priznanje, kako so liberalci doslej vse razpravljali le z nizkega stališča! Glavni zvonec je imel poleg dr. Frankheima in Ribnikarja dr. Žerjav. Pri ustanovnem obnem zboru sicer ni bilo mnogo ljudi. Povdarjalo se je, da društven delokrog obsega vso Kranj- sko, da hoče društvo pripravljati zem- ljšče za ustanovitev vseslovenske na- predne stranke, dr. Žerjav je kričal: »Delovati moramo na okrepitje naših elementov na deželi. Boj upravnemu si- stemu deželne odbora in deželne šolskega sveta!« Nam pa se je zdelo, da hoče pripomniti: »Gospodje na magi- stratu, kar pripravite se, da zletite s svojih sedežev in da prepustite sedeže mladini!« Te tiče žerjave je treba po- znati! Za predsednika so na »Skalo« postavili Žerjava, odborniki pa so gg.: Adolf Petrin, Jakob Oblak, Valentin Fortič in Anton Jug. Namestniki so gg. Karel Černe, dr. Fettich in dr. Gaber- šček. Za preglednike se izvolijo dr. Ora- žen, dr. Novak in prof. Reisner. Poleg tega se izvoli še pet odbornikov, ki pri- dejo v odbor šele, ko vlada odobri spre- membo pravil od 5 na 10 odbornikov. Pogojni odborniki so gg.: Danilo Šap- lja, Rado Jereb, Adolf Ribnikar in dr. Josip Lavrenčič. Ko so odbor imeli sku- paj, se je šele spomnil dr. Gaberšček na neko temno senco ter je predlagal, naj se to »konstruiranje« sporoči izvrševal- nemu odboru narodnonapredne stran- ke. Soglasno se je odobrilo, da mora to izvršilni odbor lepo požreti ter naj bo hvaležen, da se ga prej nič ne vpraša. Dr. Oražen je vprašal, kaj bo s kandida- turo v Belokrajini. Odgovorilo se mu je, da bo društvo zahtevalo od izvrše- valnega odbora, da naj postavi oficial- nega kandidata, ker je glavna naloga društva — blamirati se. Profesor Rei- sner je nato predlagal zahvalo priprav- ljalnemu odboru. — Mladini »svoj ze- leni nos«, kakor je rekel dr. Tavčar v »Narodu«, res povsod vtikajo, koliko časa bodo pa dr. Tavčarju žerjavili, bo- mo videli. Kaj pa, če bo skalar dr. Žer- jav Tavčarju zagromel: Sic volo, sic jubeo!

— **Z Železniške nove maše** — drugim vzgled. Iz Železnikov se nam oše: Pri slavnostnem obedu, ki je sledil prvi sv. daritvi č. g. J. Klopčiča 17. t. m., so zavedni gostje, navdušeni po krasnem go- voju g. kaplana Baloha, napolnili s 53 kro- nami in 28 vinarji — dolgo nogavico, ka- tero je nastavljal drug ga novomašnika, pristen Kropar, na polne žepke radodarnih svatov in gostov. — Ker si ljudstvo samo želi kake prilike, da ob tako veselih do- godkih, kakor je nova maša, z radodar- nostjo pokaže svoje navdušenje za svetinje narodove, bi si naprtili velik naroden greh tisti, ki bi zamudili ali opustili pri novi maši nabiranje darov za »St. Stražo.« Naj že pade več ali manj, v nogavico ali v klobuk, v denarju ali in natura, vsak vinar nekaj zaleže. Poleg tega pa nudi nabiranje toliko veselih prizorov, ki razveseljujejo goste, da se tudi kot zabavna točka ne sme pogrešati na programih novih maš. Gospodje bogoslovci, zlasti drugovi, ne pozabite ob veselju novih maš — žalosti obmejnih bratov!

— **Politično življenje v Istri.** 18. t. m. se je vršil na Voloskem pod predsedstvom dr. Stangera shod odbornikov Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri ter nekaterih ožjih somišljenikov »Pučkega pri- atelja,« ki imajo za svoj program načela krščanskega demokratizma. Na tem sestanku je prečital župnik Žic iz Punta fiskano iz- javo poslednjih. Vsi prisotni so načela iz- javljena v tej izjavi potrdili. Posledica tega bo vstop pristavev krščanskodemokratskega programa v odbor omenjenega Političnega

društva. Krščanskodemokratska struja v Istri je tako močna, da je postala velikega uvaževanja vreden faktor v političnem živ- ljenju istrskega ljudstva.

— **Nadvojvoda Fran Salvator** si je v četrtek ogledal Pulj in mornarični arsenal. V njegovem spremstvu sta se nahajala sta- rejša dva sina-nadvojvoda. Po ogledu so se člani cesarske hiše vrnili na Brionski otok.

— **Nekaj, da bo kranjski vitez Ja- nez razumel Poljake pri grunwaldskih slavnostih.** Iz Krakova poročajo: »Čzas poroča, da so na meji strogo preiskali vse pruske Poljake, ki so se vračali od grunwaldskih slavnosti čez Myslowice v Poznanj. Konfiskovali so jim vse do- moljubne brošure in spominske sveti- nje na krakovske slavnostne dneve. Mnogim poljskim potnikom se je napo- vedela sodna preiskava, nekaj pa so jih celo aretovali. Se hujše pa se je go- dilo Poljakom, ki so se vračali na Prus- ko čez Sosnovice.

— **Obisk turistijske hiše v kam- niški Bistrici** je letos vključ skrajno ne- ugodnemu vremenu dokaj ugoden. V spo- minski knjigi je dosedaj vpisanih okoli 500 posetnikov tega divnega planinskega raja. Vsi obiskovalci so bili od velikih naravnih krasot med potoma in na cilju naravnost očarani, s postrežbo v turistijski hiši pa kar presenečeni. Obiske tega lepega kraja priporočamo posebno rodbinam in dru- štvom oziroma klubom, kakor tudi posa- meznikom, ker je pot iz Kamnika le pri- jetno sprehajališče, ki ga lahko napravi vsak otrok, sicer je pa vožnja iz Kamnika v Stranje nizka in so pri vsakem vlaku ob sobotah in nedeljah na kolodvoru v Kam- niku vozovi na razpolago. Slovensko pla- ninsko društvo, ki ima omenjeno turistijsko restavracijo v oskrbi, je ceno jedilom in plijačam nastavilo tako nizko, da so enake cenam v mestnih gostilnah in restavracijah. Kuhinja in klet je z vsem potrebnim izborna preskrbljena. V nedeljo 24. t. m. bo na raz- polago tudi divjačina.

— **Lov na tatove** so napravili s prav dobrim uspehom v Dolskem. V vasi je bilo pokrađenih od spomladi perutnine in zajcev v vrednosti nad 200 K. V torek se je po- srečilo priti tatovom na sled. Oboroženi z vilami, koli, matikami je obkolilo več va- ščanov pod spretnim vodstvom žendarmije osumljeno poslopje, vdorlo notri in zalotilo celo družino z materjo in 7 otroci. Ker so se uprli napovedani aretaciji, je prišlo do krvavega spopada. Ciganska mati je ušla, otroci so pa prejeli zasluženo kazen. Ponoči se je posrečilo ujeti še mater, katero je raz- lučeno ljudstvo vleklo k županu ter jo tam po ameriško linčalo, namreč enostavno obesilo na vrh, preziraje vse človeške in državne zakone. Kakšni pa bodo nasledki nečloveškega ravnanja s tatovi, bomo šele videli, koliko bo dal krznar za kožo sedmih lepih in dorastenih mladih — dihurjev, stara bo stala pa nagačena v šoli, kot svarilen zgled vsem kurjim tatovom.

— **Nenavaden prizor.** Mavrica se je skoraj v popolnih barvah v torek 19. t. m. videla o polnoči med 11 in 12 uro, opa- zovala se je na postaji južne železnice na Brezovici. Tudi v Ljubljani so označenega večera v smeri proti pošti opazovali ob po- polnoma z oblaki zastrtem nebu sredi dežja dva svetla pramena.

— **Podraženje mesa v Domžalah.** Iz Domžal se nam piše: Iz več krajev se čuje kako so mesarji podražili meso. Mesar v Domžalah je gospodinjam napovedal, da bode prihodnji teden meso po 1 K 36 v. to je 16 v. dražje, kakor je bilo prej. Prva vrsta mesa velja 1 K 36, druga vrsta 1 K 36 in tretja vrsta 1 K 36 v. Prvo vrsto dobe Tirolci, druga in tretja je pa za domačine, saj so potrpežljivi in z vsem zadovoljni. Prav se jim godi, naj pa obirajo samo kosti.

— **Železnica na Triglav.** Inženir Planinski in docent dr. Steiner v Pragi sta izdelala načrt gorske železnice na vrh Triglava. Po tem načrtu bi vozila iz Bohinjske Bistrice na Velo Polje že- leznica z avtomobilnim omnibusom. Za gonilno moč 40 konjskih sil bi se rabil bencin. Iz Velega Polja na vrh Triglava bi se došlo z električno vzpe- njačo. Električni tok bi proizvajala na- prava v Velem Polju. Ustanovila se bo delniška družba, ki bo izvedla ta načrt.

— **Premovanje konj.** Državna pre- movanja konj se vrše dne 25. julija na Vrhniki, dne 26. julija v Ribnici, dne 28. ju- lija v Mokronogu in dne 29. julija v Novem mestu. Nadalje priredi konjerejska zadruga v St. Jerneju premovanje zadružnih konj dne 27. julija v St. Jerneju. Premovanja se prično v vseh krajih točno ob 8. uri zjutraj.

— **Slovenec umrl vsled vročine v Ameriki.** Iz Gilberta v Minnesoti se poroča, da je umrl 23. junija vsled velikanske vro- čine, ki vlada v Ameriki, Slovenec Janez Mažin, ki je prišel šele pred tremi meseci v Ameriko.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** V Cle- velandu je 5. t. m. umrl Jurij Toladko. Do- ma je bil iz Toplice na Dolenjskem.

— **Silna toča** je pobila vse pridelke od Ajdovca do Žužemberka.

Štajerske novice.

— **Š Moža umorila?** Iz Žusema poročajo to le žalostno novico: Orožniki so odpel- jali v zapor znano Gočarjevo Mimo, ki je na sumu, da je zastrupila svojega moža Jožefa Žlofa, in katerega so, kakor ste že poročali, pred štirimi tedni izkopali. Ta samorastna »gospa« je bila vedno rada v družbi orožnikov, zato ji ta pot ni bila tako težavna. Sodniška razprava obeta biti zelo obširna in zanimiva.

— **Grozen zločin v gostilni.** V Krče- vini pri Ptujju je prišel v nedeljo zvečer v gostilno pod vejo pri Mercu nek mož, ki se je začel v pijanosti nedostojno obnašati proti gostilničarjevi ženi. Ko ga je gospo- dar nato posadil na hladno, je nasilni mož zamahnil proti Mercu z velikim nožem in popolnoma razparal trebuh, da so se čreva izsula na tla. V strašnem stanu so nesreč- nega moža pripeljali v ptujsko bolnišnico. Zverinskega pijanca imajo pod ključem.

Ljubljanske novice.

— **Ij Ustanovitev pododbora S. D. Z. za Ljubljano in okolico.** Pripravljalni odbor vabi vse dijake, somišljenike in pri- jatelje katoliškega narodnega dijaštva na ustanovno zborovanje, ki se vrši dne 23. julija ob 3. uri pop. v dvorani Rokodelskega doma s sporedom: 1. nagovor predsednika pripravljalnega odbora; 2. volitev odbora; 3. referat »O delu ljubljanskega pododbora;« 4. slučajnosti. Dijaki zberimo se v obilnem številu, da se z nova navdušimo za svoje ideale in si postavimo trden načrt, po ka- terem hočemo delovati v Ljubljani in okolici!

— **Povodenj napravlja silno škodo na Barju.** Z lga se poroča: Dne 18.—19. in 20. tega m. so grozni nalivi preplavili barje, pridelki na barju so vničeni, osobito trpi živinska klaja, žito na polju v kupih gnije, krompir je gnil, krma za svinje je vničena, na trdem polju stoji v razvorih voda, po žito se z vozi ne more radi mokrote. Vse kaže, da nastane splošna ljudska beda.

— **Ij Promocija.** Danes je promoviral na dunajskem vseučilišču doktorjem prava go- spod Fran Černe, odvetniški kandidat pri gospodu J. Vencajzu iz Ljubljane.

— **Ij Prememba posesti.** Kranjske betonske tvornice Tribuč & komp. v Ljubljani, Dunajska cesta 67. zemeljišče in poslopje je kupil nje ustanovitelj, solastnik in poslo- vogja g. Josip Cihlač.

— **Ij Sreča v nesreči.** Sinoči zvečer okolu 7. ure je videlo veliko ljudi na Bleiweisovi in na Marije Terezije cesti prizor, ki jih je zelo priplašil a jih obenem navdal z začu- denjem. Po Bleiweisovi cesti pridirja voz brez voznika s splašenima konjema v naj- večjem diru. Na vozu sedi mlado dekletce, ki se krčevito drži stranskega vozovega droga. Konja zavijeta na dvorišče Puntigamske zaloge. Vse pričakuje, da se voz razbije, a kakor da bi ju kdo vodil, predir- jata konja dvorišče in pridirjata na Marije Terezije cesto, kjer dirjata z vozom proti Dunajski cesti. Prestrašena hitita za vozom dva uslužbenca, ki povesta, da sta konja, ki sta se splašila, last g. Lillega. Pripeljali so v Lillegovo vilo cvetlice, Lillegova hčerka je splezala na voz, medtem sta se konja splašila in oddirjala. Ljudje vsi preplašeni. Boje se, da pade z voza mlado dekletce. Smrtna nesreča bo zdihujejo ženske. Res, položaj je bil zelo resen, a ko konja pri- dirjata na Dunajsko cesto, se enemu konju izpodrsne, da pade na tla in se nekoliko rani, a medtem skoči pogumno med konja, ki sta še vsa divja, uslužbenec trgovca g. Stupice, Anton Hajnrihar in ju v smrtni ne- varnosti zase pomiri in tako reši mlado Lillegovo hčerko, ki je bila v smrtni nevar- nosti. Dekletce skoči z voza. Vsem se od- vali kamen skrbí s srca. Dekletce se trese groze in prestanega strahu in teče domov. Lillegova uslužbenca skočita na voz, popol- noma mirno peljeta pomirjena konja voz domov. Naše priznanje pogumnemu Hajnri- harju!

— **Ij Radi afere Hladnik** se je preisko- valni sodnik g. pl. Grasselli odpeljal zopet v Trst, kjer bode zaslišal okolu 50 prič.

— **Ij Ljubljancanko aretirali v Trstu.** K tozadevni notici 12. julija izjavljamo, da aretovanka v Trstu ni v nobeni zvezi z Ano Simončič, uslužbenko v ljubljanski tobačni tovarni.

— **Ij Streljanje na dobitke za vojake** 17. pešpolko bo meseca avgusta v Ljub- ljani. Vojaki pridejo iz Celovca v Ljubljano.

— **Ij Komu je kaj znanega?** Dne 20. t. m. je svojemu mojstru v Celju neznanu kam pobegnil 17letni kleparski vajenec Šim- novc iz Ljubljane. Komur bi bilo v njego- vem sedanjem bivališču kaj znanega, se prosí, da o tem obvesti dečkovega očeta skladi- ščnika Ignacija Šimnovca v Cerkveni ulici štev. 21.

— **Ij Pobegnil** je od svojega mojstra 15- letni čevljarški vajenec Ladislav Zakotnik. Kjer bi se ulegnil ustavit, naj se ga takoj naznani policiji.

— **Ij Izgubila** je gospodična Antonija Si- tarieva srebrno žensko uro z ovratno veri-

zico. — Gospodična Ivana Mathianova je izgubila zlati prstan z briljantom.

— **Ij 700 K izgubil.** Neki gospod je iz- gubil črno denarnico, v kateri je imel 700 K denarja.

Svobodomiselno čivkanje zaradi boromejske enciklike.

Svobodomisleci čivkajo naprej zaradi boromejske enciklike. Poroča se o papirnih protestih wartsdorfskih starokatoličanov, čeških protestantov, c. kr. evangelijski Ober- kirchenrath sitnari pri naučnem ministrtvu začival je tudi dunajski evangelijski pre- sbiterij in zaostati nočejo piemontski luterani, ki porablajo sedanjo priliko in svobodomiselno vikanje za to, da beračije za darove, ker bi radi v Rimu na Borgu nasproti Vatikanu zgradili protestanski cerkev.

Kaj skrbi svobodomislece v rajhu?

Berolinski »Reichsbote« je v velikih skrbih. Objavlja je članek, v katerem po- prašuje, če je res princ Friderik Henrik sin pruskega princa Albrehta, postal kato- ličan in vstopil v samostan. Nadalje po- vprašuje, pod kakimi pogoji se je poročil tretji sin pruskega princa Albrehta, princ Ljudevit Viljem s katoliško princesinjo Ra- tiborsko. Končno vpraša, zakaj se ne dela na to, da bi glaško zemlje ne pripadalo več praškemu nadškofu.

INOZEMSTVO.

— **Turške skrbi.** Zaradi tajne zveze proti mladoturkom so zaprli 250 oseb, ki jih po- stavijo pred vojno sodišče. Obsojeni bodo na smrt. Vilo bivšega sultana v Solunu straži 25 mož in 5 častnikov.

Telefonska in hrzlojavna poročila.

CESAR NOČE SLAVNOSTI.

Budimpešta, 22. julija. Cesarjev telesni adjutant je dejal, da je cesar odločno izja- vil, da ob priliki osemdesetletnice pod no- benim pogojem ne trpi nobenih slavnosti. Vse naj se porabi v dobrodelne namene.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO ZA AVSTRIJO?

Moskva, 22. julija. Povodom neke de- bate v Slovanskem blagotvornem društvu, bili kazalo poslati Poljakom depešo zaradi grunwaldske slavnosti, kar pa Poljakom ni- kakor ni všeč in so to odklonili, je neka odlična oseba dejala, da že zato ne kaže poslati Poljakom v Krakov depeš, ker bo itak kmalu izbruhnila vojna Rusije z Avstrijo.

ČRNA GORA KRALJESTVO.

Carigrad, 22. julija. Ministrski svet je sklenil ob priliki jubileja kneza Nikole po- slati v Cetinje posebno deputacijo. Turčija se proglasitvi Črne gore za kraljestvo ne bo protivila, ako se druge velesile ne bodo. Turčija hoče ob tej priliki regulisati turško- črnogorsko mejo.

ŠTRAJK KOČIJAŠKIH POMOČNIKOV.

Solinograd, 22. julija. Tu je 140 ko- čijaških pomočnikov začelo štrajkati. Začela so se pogajanja.

IMENITNI REZERVISTI.

Gorfu, 22. julija. Grški rezervisti iz Xefalonije so prisilili kapitana in moš- tvo ladje, ki jih je peljala proti garni- ziji, da je moralo ladjo obrniti in jih zo- pet na dom izkrcati.

Atene, 22. julija. Med rezervisti vla- da vsled nove postave, ki kliče nekatere rezerviste dvakrat na leto k vajam, ve- lika nejevolja. Rezervisti zahtevajo, da se jih sploh od vseh vaj oprosti ali pa pusti služiti le v domačem kraju.

100 ZASTRUPLJENJ.

Pariz, 22. julija. »Matinu« se iz Toulona poroča, da se je na vojni ladji »Petit Donard« pripetilo 100 slučajev zastrupljenj. Vzrok ni pojasnjen.

VELIK ŠTRAJK V KANADI.

Montreal, 22. julija. Vsled štrajka železničarjev počiva vsa trgovina. Ško- da je velikanska.

KONFERENCE

Dunaj, 22. julija. Semkaj je dospel ogrski domobranski minister Hazay, da konferira z vojnim ministrom Schönal- chom v vojaških zadevah.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA SE- VERNEM ANGLEŠKEM.

London, 22. julija. Število stavku- jočah železničarjev znaša 40.000. Na progah severozahodnih železnic so se pridružili stavkujočim vsi železniški nastavljenici od uradnikov do zadnjega uslužbenca. Stavko posebno občutijo mesta, v katera so sedaj ne uvažajo do- volj živil. Tudi pristaniški delavci gro- ze s stavko v prid železniškim usluž- bencem.

MESAR SE VSLED BEDE OBESIL!

Linc, 22. julija. Tu se je obesil obče- znani mesar Ignaz Mayer-Baur. Najprej si del vrv okoli vratu, potem se pa ustrelil še v usta. Mož je zelo razmazarjen. Izjavil je, da si je hotel vzeti življenje zato, ker me- sarska obrt čedaljebolj propada in so mesarji vedno bolj revni! Originalen mož!

2 Juga.

Mestna laška gimnazija v Pulju se je, kakor smo poročali podprizavila. Mesto je srečno oddalo laško gimnazijo v državne roke in se tako odkrižalo precejšnega bremena. Pri odložitvi tega bremena so pa morali laški gospodje ugrizniti tudi v za nje zelo kislo jabolko. Morali so dovoliti in pripraviti pot prvi hrvaški šoli v Pulju. Le pod tem pogojem se je privolilo v podržavljenje njihove mestne gimnazije. Sestrazredno ljudsko šolo katero vzdržuje sedaj družba sv. Cirila in Metoda za Istro bo morala prevzeti deželna in tako bo prineslo leto 1911 tukajšnjim Slovanom prvo hrvaško ljudsko šolo na deželne stroške. Družba sv. Cirila in Metoda bo pa po tej razbremenitvi dobila priliko da bo kakor se čuje odprla nove šole v Pulju in tako rešila kolikor mogoče največ slovanske dece iz krempeljev nikoli nasitenega narodnega sovražnika. Gospodje okoli tukajšnega Giornalletta se sicer jako jezijo nad tem hrvaškim uspehom v Pulju in naštevajo pota po katerih bo morala še hoditi hrvaška šola predno pride do njene otvoritve. Toda gospodjo okoli Giornalletta naj se le potolažijo z dejstvom, da je bila ta pot gotovo že pripravljena predno je bila njihova gimnazija državna. Stvari katere se bodo odigrale bodo najbrže le še formalne. Laška gimnazija v Pulju je bila za Lahe po ceni vendar pa hvala Bogu ne zastoni. Prvi in gotovo eden najtežjih korakov do slovanskih šol v Pulju je storjen. Vsaka čast onim kateri so stali na straži in priporili Hrvatom in Slovincem prvo ljudsko šolo v Pulju ter preprečili, da ni šlo podržavljenje laške gimnazije mimo Hrvatov in Slovincem brez kompenzacije. Najboljšo kompenzacijo pa so dobili Slovani v Pulju s tem, da se jim je izvojevala in zagotovila šola katere sveta naloga to mladino vzgojevati v maternem jeziku in jo tako v zadnjem trenutku iztrgati iz krempeljev narodnega sovražnika.

— Italijanska fakinaža pretepla Nemca. Doslej so Italijani po dalmatinskih mestih pretepli samo Hrvate, sedaj pa so se spravili tudi nad Nemce. „Hrv. Kruna“ poroča ta le slučaj: Te dni se je ob morju v Zadru oprehajal asistent na ckr. namestništvu A. K., ki je rojen šlezki Nemec. Nasproti mu je prišla neka žena in ga v hrvaškem jeziku prosila za neka pojasnila, katera ji je uradnik tudi dal in sicer — seveda — v hrvaškem jeziku. To so čuli nekateri italijanski petelini ter takoj obsuli uradnika s psovskami in krikom. Nato je prištel nek postrešček, zgrabil asistenta za vrat in ga večkrat z vso silo udaril po glavi. Druzega hudega ni bilo, a Hrvatje so lahko veselili, ker jim bodo odslej pomagali nositi izbruhe italijanske kulture — Nemci. Upajmo, da bodo te batine še bolj utrdile visoko mnenje nemških politikov v avstriji, zbornici o visoki italijanski kulturi in se bodo odslej še gorečnejše zavzemali za italijansko univerzo, kjer se bo delitev batin Hrvatov in Nemcem sistematično gojila. Naprej za italijansko fakulteto!

— Nov turistovski hotel v Bosni. Deželna vlada Bosne-Hercegovine zgradi na 1895 metrov visoki gori Orjen v Krivošćijih velik turistovski hotel. Obenem se preko Trebinja, Ercegnova in Rižana zgradi do hotela nova složna cesta. Na istem kraju stoji cesarjev spomenik, ki so ga leta 1908 odkrili in bo novi hotel zgrajen tako, da bo spomenik služil za okras njegovemu ospredu.

UČITELJSKE VESTI.

— Razpisane učiteljske službe. Na enorazrednici na Talčem vrhu (okraj Črnomelj) učno mesto v stalno nameščenje do 7. avgusta t. l.; učno mesto na petrazrednici v Krškem — za moške prosilce — v stalno event. začasno nameščenje do 15. avg. t. l. — Na štirirazrednici v Velikih Laščah (okraj Kočevje) učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 20. avgusta t. l.; na enorazrednici na Gori, učiteljsko mesto in na trirazrednici na Koprivniku (okraj Kočevje) nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje do 20. avgusta t. l. —

— Šolska mladina. Dne 17. julija t. l. je priredila šolska mladina v Ligojni veselico v prid šolski knjižnici in za nabavo učil. Veselica je bila prav dobro obiskana, posebno številna je bila udeležba Vrhnjčanov; udi Horjulci so prihiteli na našo skromno veselico. Bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala vsem cenjenim udeležencem, ki so s svojimi darovi ustanovili našim učencem predvsem prepotrebno šolarsko knjižnico.

Društva.

— V nedeljo v Ljubni Slov. katol. izobraževalno društvo v Ljubnem ponavlja na splošno željo občinstva igri »Tri sestre« in »Tihotapci«. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

— V Kropi se bo v nedeljo 24. t. m. popoldne ob 3. uri v prostorih ge. Klinar ponavljala igra „Slovanska brata“, ki je prvič, 10. t. m., tako izvrstno uspela, da se mora na splošno željo ponavljati. Ker se je ta krasna, a tudi težka igra dosedaj prav malokje predstavljala, se vljudno vabijo tudi bližnji in daljni sosede in vsi prijatelji gledališke umetnosti, da si pridejo v domovino žebijev ogledat Pribinov meč in občudovat mojstrsko prednašanje.

— Prostovoljno gasilno društvo v Pirničah. Vabilo k vrtni veselici, ki jo priredi prostovoljno gasilno društvo v Pirničah v nedeljo dne 24. julija 1910 ob 4. uri popoldne na vrtu gos. Jos. Jesiha v Medvodah. — Spored: 1. Od 3. do 4. ure sprejemanje gasilnih društev v Medvodah. 2. Srečolov. 3. Saljiva posta. 4. Prosta zabava. V mraku zažiganje umetnega ognja. Pri veselici sodeluje domača godba. — Vstop prost; prostovoljni doneski se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček je namenjen v pokritje nabavljene oroja. — Odbor.

— Slovensko planinsko društvo nazonja posetnikom Bistriške koče, da je za letošnje leto z ozirom velike režije vpeljalo vstopnino 20 v. za vsako osebo brez izjame, v vseh ostalih kočah pa ostane vstopnina 40 v.

V imenu Nj. Veličanstva cesarja!

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je pod predsedst. c. kr. dež. sod. svet. Vedernjaka v navzočnosti „ „ „ „ „ Ecinspielerja „ „ „ „ „ Koblerja „ „ „ „ „ vit. pl. Luschna kakor sodnikov in c. kr. avsk. drja Likarja kakor zapisnikarja na obtožbo c. kr. držav. nega pravdnika z dne 18./6. 1910 o. s. št. 1151/10/2 zoper

Katarino Kunej

zavoljo pregreška po § 18² zak. z dne 16./1. 1896. št. 89. drž. zak. panes po dognani glavni razpravi, določeni vsled. naredbe z dne 30. 6. 1910 o. št. Vr. VI. 604 10/12 v nazočnosti c. kr. državnega pravdnika dr. Neuberger-ja, proste obtoženke Katarine Kunej po predlogu obtožitelja na obsodbo v smislu razširjene obtožbe razsodila tako:

Katarina Kunej, roj 22./4. 1876. na Blokah pri Ložu, pristojna v Ljubljano, kat. omož., mesarica v Ljubljani; predkaznovana

je kriva,

da je dne 1./6. 1910 v Ljubljani na svoji mesarski stojnici imela 65 dkg. smrdljivega mesa in tudi 4 dni pozneje nekaj ravnotakega mesa, katerega je strankam prodajala, ter je tedaj vedoma predmete, ki bi utegnili zaužiti človeškemu zdravju škodovati kot živila prodajala; zakrivila je s tem pregrešek po § 18² zak. z dne 16./1. 1896 št. 89. drž. zak. ter se

obsoja

po § 18. nav. zakona s porabo § 260 b. kz. na 14 dni strogega zapore s postenjem ter po § 389 k. p. r. na plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitev kazni.

V Ljubljani, dne 8. julija 1910.

2101

Vedernjak s. r.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 16. julija.

Pšenica za oktober 1910	9-54
Pšenica za april 1911	9-80
Rž za oktober 1910	7-08
Oves za oktober 1910	7-19
Koruza za avgust 1910	5-54
Koruza za maj 1911	5-05

Efektiv:

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spriceval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

Mesto vsacega posebnega obvestila.

2103

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena mati, sestra, tašča, gospa

Terezija Samec

vdova med. dr.

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 59. letu svoje starosti včeraj ob 10. dopoldne mirno v Gospodu zaspala.

Truplo nepozabne rajnice se jutri v soboto ob pol 12. dopoldne v mrtvašnici deželne bolnice slovesno blagoslovi in nato prepelje v Kamnik, kjer se ob pol 4. popoldne istega dne položi v lastno rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana - Kamnik, dne 22. julija 1910

Josipina Gilly
sestra.

Franc Rodè
brat.

Bogumila Martin-
čič, Draga Lesko-
vic, dr. Maksimi-
lijan Samec,
otroci.

Mira Samec,
snaha.

Bogumil Leskovic,
zet.

Pogrebno podjetje „Konkordia“ Ljubljana.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

2098 1—1

Robert Kollmann, trgovec v Ljubljani, naznanja v svojem kakor tudi v imenu svojih sorodnikov tužno vest, da mu je ljubljani brat, gospod

Friderik Kollmann

po dolgi mučni bolezni včeraj preminul. Dragi pokojnik se danes pokopje ob 1/2 6. uri popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k sv. Kristofu. Sv. maše zadušnice brale se bodo v stolni cerkvi.

V Ljubljani, dne 22. julija 1910.

Posestvo se prodaja

na Štajerskem, okrog 44 orolov rodovitnih njiv, travnikov in gozdov za K 16.000 z inventarjem ali 14.000 brez istega. Redi se lahko 16 glav goveje živine. Polasnila daje N. Jakič poste restante Ljubljana

2094 3—1

Išče se mlad in močan

hlapec

kteri se želi izuriti v mlekarstvu. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Javiti se je upravnistvu tega lista.

2088 2—1

Velika pivovarna

izven kartela išče

zastopnike

za Kranjsko, Koroško in Štajersko, kateri razpolagajo čez večjo kavcijo. Ponudbe pod naslov L. Tomažič Sp. Šiška.

2090 2

Popolnoma novo, higijenično urejena

pralnica in likalnica

se je premestila iz Holoduvske ulice

v Selenburgovo ul. 5 in Hnaflovo ul. 2.

Z velespoštovanjem Anton Sarc.

2095

Soboslikarski pomočnik

samostojen delavec se sprejme takoj J. Cvetrečnik, Karlovska c. 2.

2100 2

: Za slabokrvne in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino „Klič“ najboljšo sredstvo

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Fotografični aparat

Cupido 9/12 z vso potrebno opremo se prodaja za polovično ceno. Ponudbe pod „Cupido“ na upravnistvo „Slovenca“.

2087

Dober zaslužek

in sijajno eksistenco si zagotovi, ki prevzame za Kranjsko in obmejne dežele samoprodajo svojih dveh zaslovelih in pozornost vzbujajočih, brezkonkurenčnih splošno rabljivih predmetov, ki se prodajajo na debelo. Strokovn. znanje ni potrebno, zato primerno za vsakogar. Sijajna priznanja prvih strokovnjakov; v kratkem času se je prodalo četrtilijona. Ugodna prilika za samostojno trgovino. Resni reflektanti, ki razpolagajo z nekaj tisoči kron gotovine, proizvedo podrobnosti v hotelu „Pri Maliču“ soba št. 14, I. nadstr., od 9. 1/2—1. in od 3.—6.; na željo tudi pozneje.

Renschi.

Izgubil se je

velik pes

rjave barve (doga) z imenom Renof. Najditelj naj ga pripelje Sv. Petra cesta 29, proti nagradi.

2096 1—1

? I ?
I K O
? O ?

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==

se dobi samo pri

H. SUTTNER, Ljubljana, Mesni trg

Lastna tovarna ur v Svici.

2018

Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
I K O
? O ?

so neprekosne glede kakovosti in trpežnosti; čevlji se težje zvrne, manj drči in čevlji dobi elegantno obliko. Pazi naj se na znamko „BERSON“

Najboljše gumijeve pete.

Dobe se v vseh trgovinah za usnje, čevlje, gumijevo in drožer, blago v monarhiji. Na debelo pri zastopnikih
SIGMUND BEER & sinovi
DUNAJ VI/2.

Ura z verižico za samo kron 2'—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2'—, ter 3 letnim pis-menim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 5'50, 5 kosov K 9'—. Pošilja proti povzetju

prus.-šlezjska izvozna trdka
A. GELB, Krakov 340.

2561 Za neugajajoče denar nazaj. 1—1

Ženske **LASE** 1672 30—1
odstrižene in zme-sane kupujem po najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode
Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.
Izdelujem vsa lasna dela.

Učenca

sprejme takoj Josip Polak, trgovec
špecerije, Ljubljana, Sv. Petra
cesta štev. 9. 20853—1

Najboljše štedilno voščilo za pode

Brezbarono, rumeno in rujavo za parkete ali polikane
tla priporoča v škatljah po en, pol in četrti kg ali prosto
ADOLF HAUPTMANN
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del.
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu
izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Velika hiša

v Ljubljani, dobro ohranjena, se
radi družinskih razmer proda
iz proste roke. Vprašanja pod:
„W 8493“ odpošilja anončna
pisarna Rudolf Möse, Dunaj I.,
Seilerstätte 2. 2083 6—1

Učenca

poštenih starišev sprejme takoj
Josip Errath, trgovec v Mo-
kronogu, (Dolenjsko). 2075 6—1

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljub-
ljani, c. in kr. dvorni za-
ložnik, papežev dvorni
založnik, vsebuje za slabo-
krvne in nervozne osebe,
za blede, slabotne otroke,
lahko prebavljiv železnat
izdelek. Polovična stekle-
nica K 2'—. Poštni zavoj
(3 steklenice) franko za-
voj in poština, stane
K 6'60. Naročila po po-
vzetju. 3281

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki ka-
nonične vizitacije:

Missale Romanum

najnovejše izdaje s proprijem za katerokoli
škofijo v sledečih oblikah.

- a) oblika male četvorke za podružnice in ka-
pele velikost 30×22 cm trpežna vezava z
rdečo obrezo K 26'—, najfinejše izredno tr-
pežno marokinusnje z zlato obrezo K 32'—.
- b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in
podružnice velikost 31½×22½ fino rdeče
usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato
obrezo K 42'—.
- c) oblika velike četvorke velikost 34×24 cm
trpežno vezan z rdečo obrezo K 40'—, naj-
finejše izredno trpežno marokinusnje z zlato
obrezo K 47'—.

Prednosti tega misala

- zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna
oblika, tanka in lahka knjiga.
- d) oblika male pole velikost 36×25 cm fino
rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi
z zlato obrezo K 52'80. Dobé se tudi finejše
vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:
glavna tabla 24×17 cm K 4'80
27×18 cm " 5'90
30×22 cm " 6'10
28×19 cm " 5'40

Večje kanontable v raznih slogih in izvrši-
tvah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j.
za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo
trpežne, jim ne škoduje ne solnce in ne vlaga
so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv,
razločen tisk, zavzamejo malo prostora in
se lahko umivajo ali drugače snažijo, se ra-
bijo brez okvirja in šip in so nalepljene na
prav trdo lepenco, da se ne morejo zviti.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sa-
cerdotis dicendae. Accedunt hymni, litaniae,
aliaeque preces etc. V obliki četvorke za za-
kristijo z velikim tiskom. Vezano K 3'84.

Ritus benedictionis et impositionis primarii la-
pidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis
ecclesiae et altarium et benedictionis signi
vel campanae, vezano K 3'12.

Rituale Romanum. (Velikost 13½×9 cm) ša-
grin zlata obreza K 6'—.

Rituale Romanum. (Velikost 23×14½ cm), ša-
grin zlata obreza K 12'96.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für
den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Ob času prvega sv. Obhajila in sv. Rešnje Telo.

Nove spominke prvega svetega obhajila pod
celuloidom, je založila „Katoliška Bukvarna
v Ljubljani“. Krasna podoba predstavlja Je-
zusa s sv. hostijo in primernimi podpis. Po-
doba je na trdem kartonu in pod celuloidom
tako prirejena da se lahko postavi ali pa obesi
na steno, ne da bi se dejala v okvir ali pod
šipo in ima torej iste prednosti kakor kanon-
table iz celuloida. Kdor hoče darovati prvo-
obhajancu spominke trajne vrednosti, da ga
bo imel lahko celo življenje pred očmi naj-
mu kupi za mal denar 80 vinarjev to sliko.
Poština in ovojina za vsak posamezen iz-
vod znaša posebej 30 vin. Pri naročilu na več
izvodov se pojavijo razmeroma manjši stroški
za poštino.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum! oder das
allerhl. Altarssakrament und der Priester Vor-
träge für Priesterexerzitien K 3'36.

Lintel — Finster, das eucharistische Triduum.
Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche
Kommunion K 1'50.

Diesel, das größte Denkmal der göttlichen
Liebe. Predigten und Betrachtungen über
das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka
K 10'08.

Blättler, Manna in der Wüste oder das Ge-
heimnis der heiligsten Eucharistie in Vor-
trägen dargestellt 2 zvezka K 4'32.

Chaignon, der Seelenfriede eine Frucht der An-
dacht zum allerhl. Altarssakramente und der
Hingabe an die göttliche Vorsehung, vez. K 4'80.

Stieglitz, Ausgeführte Katechesen II. Beicht- und
Kommunion-Unterricht, vezano K 3'60.

Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für
die ungeteilte und zweiteilige Landschule
vezano K 4'32.

Schwillinsky — Gill, Anleitung zum Erstbeicht,
Erstkommunion und Firmungsunterricht K 1'50.
Nagelschmitt, Die Feier der ersten hl. Kommu-
nion der Kinder Predigten, Anreden und Skiz-
zen K 3'84.

Müllendorff, Plus X. als Förderer der Verehrung
des allerheiligsten Sacramentes 30 v.

Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion
der Kinder namentlich in geistlichen Erzieh-
ungsanstalten und an Klosterschulen. 72 v.

Soengen. Das Liebesmahl des Herrn. Kommu-
nion-Andachten, vezano K 1'98.

Beetz, Neues Leben. Ein bilderreiches Übungs-
und Gebetbüchlein für Erstkommunikanten
zugleich zur wiederholten Erneuerung des
geistlichen Lebens, vezan K 2'64.

Wacker, Geschichten für Neukommunikanten
für die Zeit vor und nach der ersten hl.
Kommunion, vezano K 2'16.

Schwarzmann, Bereitet den Weg des Herrn,
Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano
K 2'40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv.
Rešnjem telesu 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählun-
gen für Erstkommunikanten, vezano K 1'80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Er-
zählungen für die Erstkommunikanten, ve-
zano K 2'88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1'80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga,
Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4'32.

Meschler, Der göttliche Heiland. Ein Lebens-
bild der studierenden Jugend gewidmet, ve-
zano K 7'80.

Schmitt, Anleitung zur Erteilung des Erstkommu-
nikanten-Unterrichtes, vezan K 4'56.

Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen.
31 Erwägungen und Gebete vor und nach der
hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute,
vezano K 3'50.

Walter, Das Allerheiligste Sakrament, das wahre
Brot der Seele, vezano K 3'—.

Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das
heil. Altarssakrament, oder die Werke und
Wege Gottes, vezano K 2'40.

Louvigni, das verborgene Leben mit Christo in
Gott, vezano K 1'50.

Stieglitz, Reumotive für die Kinderbeicht. K 1'20.
vezano K 1'80.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf
die erste hl. Kommunion 80 v.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2'40.

Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1'10.

Hattler, Wink, Themen und Skizzen zu Herz-
Jesu-Predigten. K 1'80.

Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.

Hattler, Die 9 Liebesdienste zu Ehren des göttl.
Herzens Jesu in Betrachtungen dargelegt,
vezano K 3'60.

Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2'50.

Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart
in den hl. Evangelien, vezano K 2'40.

Leitgeb, Das dem heil. Herzen Jesu geweihte
Jahr. Betrachtungen zu Ehren des hl. Herzen
Jesu für Ordenspersonen und fromme Welt
leute, vezano K 3'30.

Seeböck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten
für jeden Tag der Woche, vezano K 1'—.

Hattler, Stilleben im Herzen Jesu. K 2'16.

Druge važne novosti.

Ender Anton, Skizzen für Predigten und Vor-
träge. Broširano K 7'—.

Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izboren
pripomoček za cerkvene govornike ob raznih
prilikah.

Vstaja Škenderbegova. Zgodovinska povest, bro-
širana 60 vin., vezano 80 vin.

Poveljnik turške konjenice se zaveda svojega
pokoljenja, se postavi na čelo krščanske armade
in premaga krščansko deklico. Povest je silno
zanimiva.

Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule
und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Bei-
spiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämt-
liche Lehren des kath. Katechismus. K 4'80.

Hickmanns geographisch-statistischer Taschen-
atlas von Österreich-Ungarn. Vezano K 5'—.

Podaja nam popolno najnovejšo statistiko
naše države in precizno dovršene zemljevide
v priročni žepni obliki.

Jeglič Dr. Anton Bonaventura, Mladeničem I.
zvezek. Obramba vere K 1'—.

Ne le mladeniči temveč vsi Slovenci naj či-
tajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni
o resničnosti naše svete vere in jo vedeli bran-
iti in zagovarjati pred neutemeljenimi pred-
sodki in ugovori.

Beneš-Trébizsky, Kraljica Dagmar. Zgodovinski
roman. Broširan K 3'20, vezano K 4'30.

Ta povest je za probujanje narodne zavesti iz-
redne važnosti, popisuje nam pokristjanjene
polabskih Slovanov, onega naroda, ki se je naj-
delj in najbolj vstrajno bojeval zoper nemško
nasilje, katero je z mečem v roki vsiljevalo križ
in najblažje verske svetinje izrabljalo v svojo
korist.

Verne Jules, Pet tednov v zrakoplovu. Trije
Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fer-
gusona. Vezano v platno K 3'80.

Jules Vernove spise predstaviti v slovenščino
je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo geni-
jalnemu pisatelju širom sveta z napeto pozor-
nostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker
ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani
kot najboljši med priporočljivimi spisi, ki dru-
žijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjižarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju